

УДК 721.001

ОСОБЛИВОСТІ ЗОНУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНИХ ШКІЛ

Студ. О. В. Галіча, гр. МГДі 2-18

Науковий керівник: доц. Косенко Д. Ю.

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета та завдання дослідження. Метою є визначення сучасних тенденцій зонування бібліотечного інтер'єру закладів загальної середньої освіти. Завданнями дослідження є проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід зонування бібліотечного простору шкіл, узагальнити особливості зонування приміщень шкільної бібліотеки.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом є дизайн інтер'єру приміщень шкільної бібліотеки. Предметом дослідження є особливості зонування інтер'єру бібліотечного простору школи.

Методи та засоби дослідження. Аналіз зонування існуючих приміщень шкільних бібліотек на основі узагальнення матеріалу спеціальної літератури, світового та вітчизняного досвіду проектування.

Практичне значення отриманих результатів. Дослідження та узагальнення інформації про особливості зонування інтер'єру бібліотечного простору має значення для практики дизайн-проекування, може бути включено до методичних рекомендацій з проектування.

Результати дослідження. Сьогодні бібліотечний простір перестає бути місцем, де зберігаються книги, а стає дійсно громадським центром спілкування, максимально зручним для відвідувачів з можливістю реалізувати власні культурно-освітні, дозвільні, інтелектуальні потреби та ідеї.

Оптимальним умовам праці в бібліотеці сприяє створення максимально комфортних зон для читачів. Для цього сучасна бібліотека обладнується різними типами читальних місць, столів, стільців, крісел, перегородок, книжних стелажів, технічного обладнання тощо.

Зонування та обладнання шкільної бібліотеки враховує різний вік читачів. Школярі відвідують бібліотеку з різною метою (для навчальної роботи та дозвілля), поодиночці чи групами, самостійно чи з вчителем. Простір шкільної бібліотеки створює умови для всіх цих видів діяльності.

Переступивши поріг бібліотеки, відвідувач повинен самостійно обрати необхідне, скориставшись наповненістю інформаційного простору. Першочергово, користувачі мають звернути увагу на облаштовану інформаційну зону. Поруч слід розміщувати робоче місце бібліотекаря.

Розміщення бібліотечного відкритого доступу фонду має бути зручним для відвідувачів різного віку. Способи розстановки стелажів в бібліотечному просторі можуть бути найрізноманітнішими, але краще розставляти стелажі у формі зигзагу, що візуально розкриває простір, чи півколом, напівовалом чи в інший спосіб. Між стелажима або навіть вбудованими в стелажі можна створити місця для відпочинку, ділового читання та інше. Таке розміщення не лише ефективно та привабливо, а й надає можливість вивільнити простір.

Для маленьких дітей необхідно передбачити низькі стелажі та ящики з книгами, які можуть розміщуватися на полу. Для комфортних занять також необхідні невеликі стільці, пуфи, або м'які напольні покриття.

Щоб забезпечити більше комфортних місць для читання, можна розмістити переносні столи та стільці або пуфи неподалік стелажів ближче до вікон. Слід обладнувати місця як для релаксуючого, спокійного читання, так і для швидкого інформаційного читання.

Інтер'єр бібліотеки, має бути обладнаний таким чином, щоб приваблював, запрошував, допомагав зосередитись, і у той же час викликав почуття захищеності і спокою. Для одних людей краще – це побути наодинці, усамітнитись. Для інших – поспілкуватись з іншими людьми.

Людина, яка працює з книгою або комп'ютером, час від часу потребує психологічного розвантаження, тому важливо передбачити деталі інтер'єру, що мають релаксаційний характер. Це можуть бути тематичні блоки, диванні куточки, арт-зони, інтелект-центри, для яких

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів

виокремлюється певна територія. Зонування має бути гнучким, і дозволяти користувачам перебувати у будь-якій зоні, враховуючи їхні потреби.

Для групових занять необхідно створити креативний простір, активні, гнучкі навчальні зони для колективної співпраці та проектно-орієнтованого навчання. Такі зони обладнуються зручними мобільними меблями, надається доступ до необхідної техніки, розеток, щоб швидко зарядити пристрої для навчання. Передбачається медіа-дошка, для демонстрації; вона може слугувати також як перегородка для розділення приміщення. Слід передбачити сидіння різної висоти для учнів різного віку.

Для обговорень в комфортній обстановці створюється напівприватна зона. Частина простору може бути зоною для невеликих груп, для спільної роботи, обміну інформацією та обговорення проектів. Така зона обладнується столами різних форм, зручними сидіннями, та містить основні засоби співпраці, пристрої, додаткові матеріали тощо.

Коли потрібно усамітнитись, щоб підготуватись до занять, тихе місце допоможе учням зосередитися і зануритися в навчання. Легкий пуф чи крісло, який можна передвинути в улюблений куточок, тим самим створити собі зручний простір для роботи.

Окремо слід виділяти зону соціального навчання. Це середовище, яке сприяє бесідам вчителів та учнів, або дітей між собою, надихає на навчання. Зручні та легкі столи та стільці дозволять учням збиратися навколо вчителя або експерта і уважно слухати. Можна легко перемістити, організувати і додати візуальну привабливість зони для зустрічей, подій і програм. Використання інтерактивного обладнання зробить заняття динамічними та більш цікавими.

Створення нового формату шкільної бібліотеки шляхом зонування простору сприятиме більшій популярності закладу, де діти будуть спілкуватися, навчатися, грати, проводити в бібліотеці більше вільного часу.

Висновки. Сучасні шкільні бібліотеки трансформуються та розвиваються разом із суспільством, беручи на себе роль загальношкільного центру – інформаційного, культурного, просвітницького, соціального тощо. Територія сучасної шкільної бібліотеки має бути багатофункціональною: з просторами для старших та молодших, з «гучними» і «тихими» зонами, з відкритими просторами і відокремленими місцями для роботи та відпочинку. Зонування шкільної бібліотеки має бути гнучким, давати можливість для одночасного перебування читачів різного віку, з різною метою, поодиночці чи групами. Водночас слід приділяти увагу можливостям ізоляції (постійної чи тимчасової) зон для групової роботи, обговорень тощо, – таким чином, щоб під час роботи в групі не створювати незручностей для тих, хто працює самостійно.

Ключові слова: проектування, зонування простору, вільний доступ, бібліотечний простір, тенденції дизайну.

ЛІТЕРАТУРА

1. The Zones adapted from David Thornburg. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ideas.demco.com/wpcontent/uploads/2015/02/Library_Zones_Brochure.pdf
2. Бібліотечна інновація в практику роботи бібліотек. Роменська центральна міська бібліотека для дорослих імені Бориса Антоненка-Давидовича. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.romny-bibl.edukit.sumy.ua/Files/downloads/Бібліотечна_інновація_практику_роботи_бібліотек..pdf
3. А. Г. Андреева. Современные детские библиотеки. отечественный и зарубежный опыт проектирования. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://portal.tsuab.ru/ScienceWork/2016/Konf_62NTK_2016/0575_62NTK-izb_2016.pdf